BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Vytauto g. 38, 41143 Biržai, tel./ faks. (8 450) 42 108, el. p. kontrole@birzai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188642518.

Biržų rajono savivaldybės tarybai

Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriui

IŠVADA
DĖL BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS GALIMYBIŲ PAIMTI TRUMPALAIKĘ PASKOLĄ IŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

2020 m. gegužės 14 d. Nr. K9-1
Biržai

Biržų rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybės) administracija kreipėsi[1] į Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybą (toliau – Tarnyba) su prašymu įvertinti Savivaldybės trumpalaikio skolinimosi iš valstybės biudžeto finansinį pagrįstumą ir pateikti išvadą dėl galimybės Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka paimti iš Lietuvos Respublikos finansų ministerijos trumpalaikę iki 2 000,0 tūkst. (dviejų milijonų) Eur paskolą, siekiant laiku užtikrinti darbo užmokesčio Savivaldybės biudžetinių įstaigų darbuotojams išmokėjimą, sumokėti socialinio draudimo mokesčius, socialinę paramą ir padengti prekių ir paslaugų naudojimo išlaidas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 28 punktu bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 345 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintų Savivaldybių skolinimosi taisyklių 5 punktu, Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba atliko Biržų rajono savivaldybės 2 000,0 tūkst. (dviejų milijonų) Eur trumpalaikės paskolos ėmimo galimybių vertinimą.

Vertinimo tikslas – įvertinti, ar Biržų rajono savivaldybės skolinimosi rodikliai, sąlygos bei faktiniai duomenys leidžia imti 2 000 tūkst. (dviejų milijonų) Eur trumpalaikę paskolą iš Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos laikinam Savivaldybės biudžeto pajamų trūkumui padengti ir pateikti Savivaldybės tarybai išvadą dėl paskolos ėmimo.

Savivaldybių skolinimosi ir paskolų naudojimo tvarką bei su paskolų limitais susijusius rodiklius reglamentuoja Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, Savivaldybių skolinimosi taisyklės.

Savivaldybės administracija yra atsakinga už Savivaldybės vardu prisiimtų paskolų naudojimą pagal Savivaldybės tarybos sprendimais nurodytą paskirtį teisės aktų nustatyta tvarka.

Atliekant vertinimą buvo vadovautasi Biržų rajono savivaldybės administracijos pateiktų dokumentų analize su prielaida, kad neegzistuoja kiti, su paskolos gavimu susiję dokumentai, kurie

[1] Biržų rajono savivaldybės administracijos 2020 m. balandžio 14 d. raštas Nr. SN-610 „Dėl trumpalaikės paskolos iš valstybės biudžeto ėmimo pagrįstumo ir įvertinimo“; 2020 m. balandžio 20 d. raštas Nr. SN-644 „Dėl išvados pateikimo“; 2020 m. gegužės 12 d. raštas Nr. SN-753 „Dėl išvados pateikimo“.

darytų įtaką pateiktai išvadai ir kad visi pateikti dokumentai yra išsamūs ir galutiniai, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus.

1. Teisės aktais nustatyti savivaldybės trumpalaikio skolinimosi iš valstybės biudžeto rodikliai bei sąlygos.

1.1. Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 1 punktas nustato Savivaldybės skolinimosi limitus, o 12 straipsnio 2 dalis nurodo, kad *į skolinimosi limitus neįskaitomos iš valstybės biudžeto suteiktos trumpalaikės paskolos laikinam pajamų trūkumui padengti,* todėl skolinimosi limitų atitikimo nevertinome.

1.2. Savivaldybių skolinimosi taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, 9 punktas nurodo, kad Finansų ministerija iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto apyvartos lėšų savivaldybėms gali teikti trumpalaikes paskolas laikinam pajamų trūkumui padengti prioriteto tvarka: darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui; socialinėms išmokoms (pašalpoms); prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidoms; materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidoms; kitoms išlaidoms. Tai reiškia, kad paskola turi būti naudojama pagal paskolos sutartyje nustatytą paskirtį.

1.3. Palūkanos nustatomos pagal Finansų ministro įsakymą[2] ir kiekvienai savivaldybei yra skirtingos. Fiksuota metinė palūkanų norma nuo 0,021 iki 0,022 proc.

1.4. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. balandžio 8 d. priimto protokolinio sprendimo 2 punktu, savivaldybėms Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimo Nr. 345 „Dėl Savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka yra suteikiamos trumpalaikės paskolos siekiant padėti joms suvaldyti dėl planuotų pajamų nesurinkimo atsiradusį apyvartinių lėšų trūkumą. Pagal šio sprendimo 3 punktą, savivaldybės galės grąžinti šias trumpalaikes paskolas iš 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme numatytų lėšų, kurių dydžiai bus nustatomi pagal faktinius savivaldybių 2020 m. negautų pajamų (išskyrus savarankiškai administruojamas pajamas ir vietines rinkliavas) dydžius Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka.

1.5. Remiantis Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos prognoze, pajamos iš gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) dėl pasikeitusios ekonominės situacijos, kurią sąlygoja COVID-19 (koronaviruso infekcijos) keliamos rizikos, 2020 metų antrą ketvirtį ir artimiausiais mėnesiais gali žymiai sumažėti. Bendrai į nacionalinį biudžetą GPM 2020 metais gali būti surinkta apie 14,6 proc. mažiau nei buvo planuota. Atsižvelgiant į šią prognozę, Finansų ministerija svetainėje www.finmin.lt pateikia prognozuojamas savivaldybių biudžetų pajamų iš GPM netektis 2020 metais pagal konkrečias savivaldybes. Prognozuojama Biržų rajono savivaldybės 2020 m. GPM netekties suma yra 2 048,0 tūkst. (du milijonai keturiasdešimt aštuoni tūkstančiai) Eur.

2. Faktiniai duomenys apie Savivaldybės biudžeto būklę ir įsipareigojimus.

2.1. Biržų rajono savivaldybė nuo 2013 metų neturėjo paėmusi iš Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos trumpalaikių paskolų laikinam pajamų trūkumui padengti.

2.2. Biržų rajono savivaldybės administracijos Biudžeto skyriaus pateiktais 2020 m. balandžio 30 d. duomenimis Savivaldybės patikslintas biudžeto pajamų planas sudarė 9 581,3 tūkst. Eur, gauta pajamų 8 419,2 tūkst. Eur, iš jų planuota gauti gyventojų pajamų mokesčio 4 161,0 tūkst. Eur, gauta 3 809,0 tūkst. Eur arba 352,0 tūkst. Eur mažiau nei planuota. Per šių metų balandžio mėn. GPM gauta 284,9 tūkst. Eur mažiau nei planuota.

[2] Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. spalio 23 d. įsakymas Nr. 1K-381 „Dėl valstybės perskolinamų paskolų, paskolų teikiamų iš valstybės biudžeto apyvartos lėšų, ir skolos grąžinimo sutartyse nustatomos palūkanų normos nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

2.3. Pagal Savivaldybės administracijos pateiktus duomenis, trumpalaikę 2 000,0 tūkst. Eur paskolą iš Lietuvos Respublikos finansų ministerijos planuojama imti dėl mažėjančio Savivaldybės biudžeto pajamų surinkimo ir išlaidų didėjimo, kurį sąlygoja COVID-19 (koronaviruso infekcijos) keliamos rizikos Biržų rajono biudžetui, padengti bei panaudoti patvirtintoms Savivaldybės 2020 m. biudžeto išlaidoms finansuoti: 1550,0 tūkst. Eur – darbo užmokesčiui, 20,0 tūkst. Eur – socialinio draudimo įmokoms, 330,0 tūkst. Eur – socialinei paramai pinigais, 100,0 tūkst. Eur – prekių ir paslaugų naudojimo išlaidoms.

3. Išvada.

Atsižvelgiant į išdėstytą informaciją, Savivaldybės taryba gali priimti sprendimą imti 2 000,0 tūkst. (dviejų milijonų) eurų trumpalaikę paskolą iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto būsimam laikinam pajamų trūkumui padengti, siekiant laiku išmokėti darbo užmokestį iš savivaldybės biudžeto finansuojamų biudžetinių įstaigų darbuotojams, atsiskaityti su Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, socialinių išmokų (pašalpų) gavėjais, atsiskaityti su prekių ir paslaugų teikėjais, užtikrinant šios paskolos grąžinimą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais.

Laiku negrąžinus šios paskolos, ji atitiktų jau ne trumpalaikės, o ilgalaikės paskolos požymius ir turėtų įtakos Savivaldybės skolos ir skolinimosi limitams.

Savivaldybės kontrolierė Žaneta Eriksonienė